

الحمد لله رب العالمين

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

دانشکده پزشکی

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری حرفه ای

عنوان:

بررسی شیوع اختلال پروفایل لیپید از لحاظ عوامل مختلف محیطی و ژنتیکی و ارتباط آن با
ابتلا به بیماری های قلبی-عروقی در بیماران تحت همودیالیز بیمارستان واسعی سبزوار
در سال ۱۳۹۴

استاد راهنما:

دکتر ندا راستگو

استاد مشاور:

دکتر علی عمادزاده

نگارش:

فائزه عباسی

اردیبهشت ۹۶

دانشکده پزشکی

صورت جلسه هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه

به منظور بررسی و ارزشیابی پایان نامه خانم فائزه عباسی دانشجوی رشته پزشکی جلسه ای با حضور امضا کنندگان ذیل به عنوان هیات داوران در تاریخ 96/2/11 در محل بیمارستان واسعی برگزار و با توجه به معیارهای ارزشیابی، پایان نامه ایشان تحت عنوان: " بررسی شیوع اختلال پروفایل لیپید از لحاظ عوامل مختلف محیطی و ژنتیکی و ارتباط آن با ابتلا به بیماری های قلبی-عروقی در بیماران تحت همودیالیز بیمارستان واسعی سبزوار در سال 1394" با نمره^{۱۶,۳۳} و درجه^{توسط} مورد تایید قرار گرفت.

هیات داوران:

1- خانم دکتر ندا راستگو (استاد راهنما)

2- آقای دکتر عمادزاده (استاد مشاور)

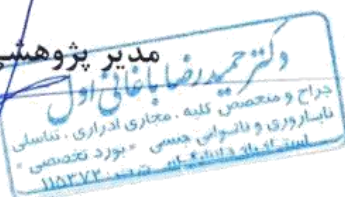
3- خانم زینب بیدل (استاد مشاور آمار)

4- خانم دکتر میرحسینی (استاد داور)

5- آقای دکتر صمد ناظمی (استاد داور و نماینده شورای پژوهشی)

6- خانم مریم داورزنی (نماینده آموزش)

مدیر پژوهشی دانشکده پزشکی

عنوان: بررسی شیوع اختلال پروفایل لیپید از لحاظ عوامل مختلف محیطی و ژنتیکی و ارتباط آن با ابتلا به بیماری های قلبی-عروقی در بیماران تحت همودیالیز بیمارستان واسعی سبزوار در سال ۱۳۹۴
استاد/اساتید راهنما: دکتر ندا راستگو
استاد/اساتید مشاور: دکتر علی عمادزاده ، زینب بیدل
تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۲/۱۱
نمره پایان نامه: ۱۶,۳۳
کد اخلاق: Ir.medsab.rec.121
کد ثبت پایان نامه : ۹۵۰۹۶
شماره ثبت در مرکز ثبت کارآزمایی بالینی (برای مطالعات کارآزمایی بالینی) :
حق استفاده از مفاد پایان نامه برای دانشگاه علوم پزشکی سبزوار محفوظ است و استفاده از مطالب متن، جدول ها، نمودارها و شکل ها بدون ذکر منبع ممنوع می باشد.

دانشکده پزشکی

شماره:
تاریخ:
پست:

فرم شماره ۲۴: تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه

اینجانب فاطمه عباسی دانش آموخته رشته پزشکی که در تاریخ

۱۳۹۴ از پایان نامه خود تحت عنوان: "بررسی شیوع اختلال پروفاگیل لیدر از لحاظ عوامل مختلف محیطی در سگی
و ارتباط آن با آنتی‌بیوتیک‌های عمومی" در گروه تخصصی جراحی مدرک تحصیلی دانشگاه تهران در سال ۱۳۹۴

با کسب نمره ۱۰۰ و درجه خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایینتر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: فاطمه عباسی

تاریخ و امضاء

۹۹،۲،۱۴

تقدیم بہ:

پدر، مادر و خواہرم

و، مہمسر عزیزم

اسطورہ زندگیم، پناہ مستقیم و امید بودنم

از سرکار خانم دکتر نذراستکو، استاد کرامت‌م، به خاطر هدایت این پایان‌نامه

قدر دانی می‌کنم.

هم‌چنین از جناب آقای دکتر علی‌عمادزاده، به خاطر راهنمایی عالمانه در اجرای این

پروژه سپاسگزارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده فارسی
	فصل اول: معرفی پژوهش
۳	۱-۱- بخش اول: کلیات
۳	۱-۱-۱- نارسایی مزمن کلیه
۳	۱-۱-۲- مراحل نارسایی مزمن کلیه
۵	۱-۱-۳- مدیریت نارسایی مزمن کلیه
۶	۱-۱-۴- پیوند کلیه
۷	۱-۱-۵- همودیالیز
۸	۱-۱-۶- عوارض همودیالیز
۹	۱-۱-۷- دیس لیپیدمی در همودیالیز
۱۱	۱-۱-۸- دیس لیپیدمی و مشکلات قلبی-عروقی در همودیالیز
۱۳	۱-۱-۹- انواع عوارض قلبی-عروقی در نارسایی کلیوی
۱۴	۱-۱-۱۰- کنترل دیس لیپیدمی در نارسایی کلیوی
۱۶	۲-۱- بخش دوم: مروری بر متون
	فصل دوم: اهداف و فرضیات
۲۶	۱-۲- ضرورت انجام مطالعه
۲۸	۲-۲- هدف کلی

۲۸		۳-۲-اهداف اختصاصی
۲۸		۲-۳-۱-اهداف تحلیلی
۲۹		۲-۳-۲-اهداف توصیفی
۳۰		۲-۳-۳-اهداف کاربردی
۳۰		۲-۳-۴-فرضیات یا سؤالات تحقیق

فصل سوم: روش ها و مواد

۳۳		۱-۳-روش انجام مطالعه
۳۳		۲-۳-ویژگی جامعه مورد مطالعه
۳۳		۳-۳-طریقه نمونه گیری
۳۳		۴-۳-روش تعیین تعداد نمونه
۳۴		۵-۳-مکان و زمان انجام مطالعه
۳۴		۶-۳-ویژگی ابزار بررسی
۳۴		۷-۳-شرح روش کار
۳۶		۸-۳-نحوه تجزیه و تحلیل داده ها
۳۶		۹-۳-مشکلات و محدودیتهای پژوهش
۳۶		۱۰-۳-ضمائم

فصل چهارم: نتایج

۸۱		فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۸۲		۱-۵-بحث و نتیجه گیری

۸۹..... ۵-۲- پیشنهادات

۹۰..... منابع

۱۰۰..... پیوست ها

۱۰۲..... چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴- فراوانی افراد مورد بررسی براساس جنسیت	۳۸
جدول ۲-۴- میانگین سن و وزن افراد مورد بررسی	۳۹
جدول ۳-۴- فراوانی افراد مورد بررسی براساس وضعیت تاهل	۴۰
جدول ۴-۴- فراوانی افراد مورد بررسی براساس بیماری زمینه ای	۴۱
جدول ۵-۴- فراوانی افراد مورد بررسی براساس سابقه خانوادگی بیماری قلبی و دیس لیپیدمی	۴۲
جدول ۶-۴- فراوانی افراد مورد بررسی براساس مدت دیالیز	۴۳
جدول ۷-۴- اطلاعات پروفایل لیپید افراد مورد بررسی	۴۴
جدول ۸-۴- اطلاعات اکوکاردیوگرافی افراد مورد بررسی	۴۵
جدول ۹-۴- اطلاعات شدت اختلال عملکرد دیاستولی افراد مورد بررسی	۴۶
جدول ۱۰-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و مدت دیالیز در افراد مورد بررسی	۴۷
جدول ۱۱-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و مدت دیالیز در افراد مورد بررسی	۴۸
جدول ۱۲-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و مدت دیالیز در افراد مورد بررسی	۵۰
جدول ۱۳-۴- رابطه بین سطح سرمی تری گلیسرید و عملکرد سیستولیک و دیاستولیک	۵۱
جدول ۱۴-۴- رابطه بین سطح سرمی تری گلیسرید و شدت اختلال عملکرد دیاستولی در افراد مورد بررسی	۵۲
جدول ۱۵-۴- رابطه بین سطح سرمی کلسترول و عملکرد سیستولیک و دیاستولیک در افراد مورد بررسی	۵۳

- جدول ۱۶-۴- رابطه بین سطح سرمی کلسترول و شدت اختلال عملکرد دیاستولی در افراد مورد بررسی ۵۵
- جدول ۱۷-۴- رابطه بین سطح سرمی LDL و عملکرد سیستولیک و دیاستولیک در افراد مورد بررسی ۵۶
- جدول ۱۸-۴- رابطه بین سطح سرمی LDL و شدت اختلال عملکرد دیاستولی در افراد مورد بررسی ۵۸
- جدول ۱۹-۴- رابطه بین سطح سرمی HDL و عملکرد سیستولیک و دیاستولیک در افراد مورد بررسی ۵۹
- جدول ۲۰-۴- رابطه بین سطح سرمی HDL و شدت اختلال عملکرد دیاستولی در افراد مورد بررسی ۶۰
- جدول ۲۱-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و جنسیت در افراد مورد بررسی ۶۱
- جدول ۲۲-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و جنسیت در افراد مورد بررسی ۶۲
- جدول ۲۳-۴- رابطه بین عملکرد دیاستولی و جنسیت در افراد مورد بررسی ۶۳
- جدول ۲۴-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و سن در افراد مورد بررسی ۶۴
- جدول ۲۵-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و سن در افراد مورد بررسی ۶۵
- جدول ۲۶-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و سن در افراد مورد بررسی ۶۶
- جدول ۲۷-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و وزن در افراد مورد بررسی ۶۷
- جدول ۲۸-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و وزن در افراد مورد بررسی ۶۸
- جدول ۲۹-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و وزن در افراد مورد بررسی ۶۹
- جدول ۳۰-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و وضعیت تاهل در افراد مورد بررسی ۷۰
- جدول ۳۱-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و سابقه هایپرتنشن در افراد مورد بررسی ۷۱
- جدول ۳۲-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و سابقه هایپرتنشن در افراد مورد بررسی ۷۲

- جدول ۳۳-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و سابقه هایپرتنشن در افراد مورد بررسی ۷۳
- جدول ۳۴-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و سابقه دیابت در افراد مورد بررسی ۷۴
- جدول ۳۵-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و سابقه دیابت در افراد مورد بررسی ۷۵
- جدول ۳۶-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و سابقه دیابت در افراد مورد بررسی ۷۶
- جدول ۳۷-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و سابقه بیماری قلبی در افراد مورد بررسی ۷۷
- جدول ۳۸-۴- رابطه بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و سابقه بیماری قلبی در افراد مورد بررسی ۷۸
- جدول ۳۹-۴- رابطه بین شدت اختلال عملکرد دیاستولی و سابقه بیماری قلبی در افراد مورد بررسی ۷۹
- جدول ۴۰-۴- رابطه بین پروفایل لیپید و سابقه خانوادگی اختلال لیپید در افراد مورد بررسی ۸۰

چکیده فارسی

مقدمه: اختلالات چربی، شیوع بالایی در بیماران تحت دیالیز دارد. هم چنین خطر ابتلا به بیماری های قلبی عروقی و تلفات ناشی از آن و هم چنین اضافه وزن مفرط با نارسایی های کلیوی افزایش چشمگیری پیدا می کند. مطالعه حاضر با هدف بررسی شیوع اختلال پروفایل لیپید از لحاظ عوامل مختلف محیطی و ژنتیکی و ارتباط آن با ابتلا به اختلالات سیستولی و دیاستولی در بیماران تحت همودیالیز بیمارستان واسعی سبزوار در سال ۱۳۹۴ انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه تحلیلی-مقطعی بود که در آن تمامی بیماران همودیالیزی که در طی سال ۱۳۹۴ حداقل ۱۲ هفته تحت دیالیز قرار گرفته بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات بیماران شامل اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات آزمایش های خونی لازم شامل میزان سرمی کلسترول تام، تری گلیسرید، HDL و LDL از پرونده بیماران اخذ شده و سپس بیماران براساس اطلاعات موجود در پرونده آن ها شناسایی و پیگیری شدند و تحت اکوکاردیوگرافی قرار گرفته و از نظر عملکرد سیستولی و دیاستولی بررسی شدند.

نتایج: ۵۴ نفر وارد مطالعه شدند که شامل ۲۹ مرد (۵۳/۷ درصد) و ۲۵ زن (۴۶/۳ درصد) بودند. ۳۱/۵ درصد افراد سطح سرمی تری گلیسرید غیرطبیعی، ۱۱/۱ درصد سطح سرمی کلسترول غیرطبیعی، ۱۴/۸ درصد سطح سرمی LDL غیرطبیعی و ۷۲/۲ درصد سطح سرمی HDL غیرطبیعی داشتند. متوسط کسر برون ده قلبی در بیماران، $50/14 \pm 89/67$ درصد بود. از نظر عملکرد دیاستولی، ۲۹/۶ درصد عملکرد طبیعی، ۴۸/۱ درصد اختلال عملکرد دیاستولی درجه ۱، ۱۴/۸ درصد اختلال عملکرد دیاستولی درجه ۲ و ۷/۴ درصد اختلال عملکرد دیاستولی رسترنکتیو (درجه ۳ و ۴) داشتند. ارتباط بین مدت دیالیز، با عملکرد سیستولیک و دیاستولیک معنادار نبود، با این حال، مقدار E (سرعت ابتدای دیاستولی)، با افزایش مدت دیالیز، کاهش یافته و PWDd (ضخامت دیواره خلفی پایان دیاستولی) و IVSd (ضخامت دیواره بین دو بطن در زمان پایان دیاستول) تا حدودی افزایش می یافت. رابطه معناداری بین عملکرد سیستولیک و دیاستولیک و دیس لیپیدمی وجود نداشت. با این حال میزان EF (کسر جهشی) در افرادی که دیس لیپیدمی داشتند، تا حدودی کم تر بوده و LViDs (ابعاد بطن چپ سیستول)، LViDd (ابعاد بطن چپ دیاستول) و PWDd در این افراد بیش تر بود. هم چنین میزان E و A (سرعت انتهای دیاستولی) و Sm (سرعت سیستولی) نیز در این افراد کم تر بود.

نتیجه گیری: نارسایی کلیه یکی از عوامل مؤثر در بروز اختلالات چربی خون می باشد. توصیه می شود که پروفایل لیپید و هم چنین مقادیر فشار خون در تمامی بیماران مبتلا به نارسایی کلیه بررسی شود و در صورت نیاز به درمان، پیگیری های لازم انجام گردد. هم چنین تمامی بیماران مبتلا به دیس لیپیدمی از نظر اختلال عملکرد قلبی بررسی شوند.

کلمات کلیدی: اختلال پروفایل لیپید، نارسایی مزمن کلیه، دیالیز، بیماری های قلبی-عروقی، اکوکاردیوگرافی